

Het Japanse Zestiende Leger dat op Java landde, bracht ongeveer driehonderd militaire bestuursambtenaren mee. Dezen werden verdeeld over drie districten: het district Batavia dat onder de chef-staf van opperbevelhebber Imamoera, generaal-majoor Seisaboero Okazaki, ressorteerde, en de districten West-Java en Midden- en Oost-Java die onder de chef-staf stonden van de bevelhebbers van de 2de en de 48ste Japanse infanterie-divisie die respectievelijk West-Java en Midden- en Oost-Java hadden veroverd. De 2de divisie werd in juli '42 naar Timor verplaatst om aan een offensief tegen de Australische en Nederlandse guerrillastrijders deel te nemen – het militair bestuur van het district Batavia werd toen mede met het bestuur over West-Java belast. Er was toen echter al een nieuwe centrale bestuursorganisatie in voorbereiding, waarop wij aanstonds terugkomen.

De drie (later twee) militaire besturen dienden de verordeningen welke door Imamoera of Okazaki werden uitgegeven, in het oog te houden, zo ook de richtlijnen welke van de afdeling Algemene Zaken van Okazaki's bestuursstaf uitgingen. De militaire besturen gaven die aanwijzingen weer door aan lagere Japanse officieren die plaatselijk met de uitoefening van het militair gezag waren belast.

Men kan de taak van de genoemde afdeling Algemene Zaken vergelijken met die van de gouverneur-generaal en de twee rechtstreeks onder hem ressorterende bureaus: zijn Kabinet en de Algemene Secretarie. Andere afdelingen van Okazaki's staf smolten samen met vier departementen: Financiën, Economische Zaken, Verkeer en Waterstaat en Justitie – naast die departementen (die zich, anders dan vroeger, louter met Java bezig hielden) werden door Okazaki bureaus in het leven geroepen die zich bezig hielden met het transportwezen, PTT-aangelegenheden, godsdienstzaken en de controle op de overheidsfinanciën. Vermelding verdient nog dat Imamoera en Okazaki bij het geven van hun aanwijzingen rekening moesten houden met de belangen van de Japanse marine die Soerabaja als eigen marinebasis in gebruik had mogen nemen; als hoofd van een in Batavia gevestigd Verbindingsbureau trad eerst een Japanse vice-admiraal op, maar van augustus '42 af tot aan Japans capitulatie toe kapitein-ter-zee (van mei '45 af: schout-bij-nacht) Tadasji Maeda die, zoals nog blijken zal, talrijke verbindingen ging onderhouden met Indonesische nationalisten.

Het was een onoverzichtelijk geheel dat naar buiten vaak onduidelijk